

**Nógrád Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Igazgató**

H-3100 Salgótarján, Szent Flórián tér 1.

Tel: (36-32) 521-030 Fax: (36-32) 521-031 e-mail: nograd.titkarsag@katved.gov.hu

503/0976(3)-900(3)

Jóvallegra!

2014.09.02.

T Á J É K O Z T A T Ó

A Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

2013. évi tevékenységéről

-2014-

**Berecz György t. ezredes sk.
megyei igazgató**

I. BEVEZETÉS

A Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (továbbiakban: Igazgatóság) tevékenységét, a szervezetet érintő jogszabályok, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (továbbiakban: BM OKF) és az Igazgatóság normatívái, valamint a Belügyminisztérium által kiadott alapító okirata, és a BM OKF által jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzata valamint a munkaterve alapján végezte.

Az év kiemelt feladata volt az integrált katasztrófavédelmi hatósági tevékenység erősítése, melyen keresztül hatékony felügyeleti rendszer működtetését végzi az igazgatóság, szükség szerint az érintett társszervek, társhatóságok bevonásával együttes ellenőrzések lefolytatásával.

A járási rendszer kialakításából adódóan a 2013. január elején az igazgatóság végrehajtotta a helyi védelmi bizottságok (a továbbiakban HVB) elnökei, valamint katasztrófavédelmi és honvédelmi elnökhelyettesei, titkárai, továbbá a katasztrófavédelmi megbízottak védelmi igazgatási felkészítését a Nógrád Megyei Védelmi Bizottsággal (a továbbiakban MVB) közösen.

Mindennapos feladatainkat az MSZ EN ISO 9001:2009 szabvány szerint kialakított minőségirányítási rendszer betartásával láttuk el.

A Vezetői Fórumrendszert a szervezetünk minden szintjén működtetjük, a napi pontosítások és a heti vezetői koordinációk megtartásra kerülnek. A havi igazgatói, kirendeltségvezetői és tűzoltó-parancsnoki értekezletekről - az értekezletek napirendi pontjairól írásos előterjesztés készül - emlékeztetőt készítünk.

A megyében 2013-as évben megalakult a Pásztói Hivatásos Tűzoltóparancsnokság, a Rétsági Katasztrófavédelmi Őrs és a Berceli Katasztrófavédelmi Őrs.

Megalakítottuk a Területi Tűzmegelőzési Bizottságot.

Az Igazgatóság kiemelt figyelmet fordított a nyugállományú személyi állomány életkörülményeinek alakulására, illetve a nyugdíjas találkozók megszervezésére.

A hatályban lévő együttműködési megállapodások felülvizsgálatát folyamatosan elvégeztük és új együttműködési megállapodásokat kötöttünk.

Az Igazgatóság folyamatos kapcsolatot tartott a Szlovák Köztársaság megyénkkel határos, azonos hatáskörű szakmai szerveivel.

Nagy figyelmet fordítottunk az állomány hivatástudatának erősítésére, az egységes csapatszellem kialakítására, a szakmai kompetenciák növelésére.

II. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

II/1. Megyei Főfelügyelőség - Polgári védelmi szakterület

Megye veszélyeztetettsége

A megye földrajzi elhelyezkedéséből adódóan, a lakosságot fenyegető természeti katasztrófák és veszélyhelyzetek vonatkozásában leginkább az árvízi elöntésekkel, villámárvizekkel, a rendkívüli időjárási viszonyok okozta viharokkal, földrengéssel, valamint a civilizációs eredetű veszélyeztető tényezők közül a veszélyes anyagok szállításával kapcsolatos káreseményekkel kell számolni.

1. Kiemelt feladatok

Járási mentőcsoportok megalakítása

Az önkéntes alapon szerveződő területi rendeltetésű polgári védelmi szervezetek (járási mentőcsoportok) a járásra jellemző kockázatok figyelembevételével kerültek kialakításra mind a hat járásunkban. A szervezeteket az önkéntes tűzoltó egyesületek és polgárőr egyesületek mellett egyéb társadalmi szervezetek tagjai, valamint egyénileg jelentkező önkéntesek alkotják. A mentőcsoportokban árvizek, villámárvizek, helyi vízkárok elleni védekezésre, elsősegélynyújtásra és légi felderítésre szakosodott egységek kerültek megalakításra. A járási mentőcsoportok megalakítását követően került sor a mentőcsoportok felkészítésére és rendszerbeállító gyakorlataira 2013. november 23-án Pásztón, 30-án pedig Salgótarjánban és Balassagyarmaton. A gyakorlat zárásaként a jelenlévők esküt tettek arra, hogy Magyarország természeti és civilizációs katasztrófák elleni védekezésében legjobb tudásuk szerint részt vesznek. Az eskütételen megjelentek az Igazgatóság vezetői állománya mellett, a Helyi Védelmi Bizottságok elnökei is.

Települések katasztrófavédelmi besorolása, veszélyelhárítási tervezés

A valós kockázatok felmérését követően végrehajtottuk a települések katasztrófavédelmi kockázati besorolását. A megyében 4 település I-es, 53 település II-es és 74 település III. besorolást kapott. A 2013. évi kockázatértékelést követően egy település visszasorolásra került II.-ből III.-ba, mivel a településen már nincs küszöb érték alatti üzem. A besorolásnál a megyére jellemző árvizek, villámárvizek, helyi vízkárok, valamint a lakosság ivóvíz ellátását szolgáló tározók okozta veszélyek voltak a meghatározóak, de figyelembe kell vennünk az utóbbi időben bekövetkezett földrengéseket is.

A települések katasztrófavédelmi besorolását követően 2012. évben kiadásra kerültek a 234/2011. (XI.10.) sz. kormányrendeletnek megfelelő tartalommal a települési veszélyelhárítási tervek, melynek elkészítéséhez mintatervet dolgoztunk ki. Ez eltért a többi megye gyakorlatától, de a jelentős változások miatt igazgatóságunk vezetése amellet döntött, hogy nem a meglévő tervek kerülnek pontosításra, hanem új tervek kiadására kerül sor. Ennek a döntésnek az értelmében, már az új veszélyek miatt a tervben megfogalmazott feladatokra való felkészülés jegyében indulhatott meg a települések polgári védelmi szervezeteinek újjászervezése és alapkiképzése.

2013. évben a kiadott útmutató alapján elkészültek a kirendeltségi összesített veszélyelhárítási tervek, valamint a járási veszélyelhárítási tervkivonatok. A megyei védelmi titkársággal együttműködve a rendvédelmi és szakigazgatási szervek bevonásával új területi (megyei) veszélyelhárítási terv került kiadásra. Az új tervek mellett nagy figyelmet fordítottunk adatbázisaink bővítésére és pontosítására is. Egy internetes felületen ún. megyei döntéstámogató rendszert alakítottunk ki, amely azonnali adatszolgáltatást és adatbázis kezelést tett lehetővé az önkormányzatok bevonásával. Mára ezt a rendszert fokozatosan felváltja a BM OKF által kifejlesztett adattár, azonban az önkormányzatoktól érkező adatszolgáltatás kérésre a mai napig használható.

Megyénk fő veszélyeztetettségét (árvizek, villámárvizek) figyelembe véve kialakítottuk a felelősségi körzeteket és kijelölésre kerültek azok a munkatársak, akik ezekben a körzetekben, valamint más megyében a szakmai segítségnyújtásra és irányítás átvételére alkalmasak.

A települési veszélyelhárítási tervek mellékletét képező helyi vízkárelhárítási tervek a korábbi években elkészültek, pontosításuk folyamatos, azonban nem a hatályos jogszabályban előírt képesítéssel rendelkező személyek készítették. Az új tervek elkészítését az önkormányzatok forráshiány miatt csak külső segítséggel tudják elkészíttetni.

Saját állományunk gyors alkalmazhatósága érdekében minden évben ellenőrzésre kerül az értesítés és készenléte helyezés. Naprakész tervekkel rendelkezünk, melybe beintegrálódtak az újonnan működésbe lépett katasztrófavédelmi őrsök is.

Supervisori ellenőrzések

Kiemelt figyelmet fordítunk a kockázati helyszínek felderítésére és ellenőrzésére. A vízelvezető rendszerek, ár-, és belvízi védművek, víztározók, a földtani veszélyforrások, fák, fasorok, valamint a téli kockázati helyek, a települési vízkárelhárítási tervek, a befogadó helyek ellenőrzései folyamatosak. Az ellenőrzéseknek köszönhetően jelentős javulás tapasztalható a vízelvezető rendszerek karbantartottságában. Soron kívüli ellenőrzést hajtottunk végre a 2013. évben bekövetkezett földrengéseket követően a tározók, gátak tekintetében. A vizsgált időszakban 1065 db ellenőrzést végeztünk. A feltárt hiányosságok, szabálytalanságok megszüntetéséről intézkedtünk.

Nagy hangsúlyt fektetünk a kockázati helyszínek azonosítására. Az ellenőrzéseken és az elmúlt években tapasztaltak alapján folyamatosan azonosítjuk a potenciális veszélyt jelentő helyszíneket. Az azonosítás függvényében szükség szerint intézkedés történt a várható események kezelésének előkészítésére, a szükséges egyeztetések lefolytatására a társszervekkel, majd ezt követően intézkedési tervek kidolgozására. Minden évben egyeztetünk az árvízi felkészülés jegyében a magyar és szlovák vízügyi igazgatósággal.

Védelmi igazgatási tevékenység

A védelmi igazgatás területén bekövetkezett változások kapcsán az MVB munkájának koordinálására az MVB elnökével folyamatos kapcsolatot alakítottunk ki. A védelmi igazgatás terén tapasztalattal rendelkező tisztet delegáltunk a védelmi titkár-helyettes beosztásba, aki megfelelően koordinálja a védelmi titkárság katasztrófavédelmi feladatait és folyamatosan beszámol a katasztrófavédelmi elnök-helyettesnek az MVB titkárság elvégzett és tervezett feladatairól, valamint érvényesíti az igazgatóság munkatervében meghatározott célkitűzéseit.

Az MVB ülések napirendjének összeállításában is jelentős szerepet vállaltunk. Valós és aktuális témafelvetéseink mellett, beszámoltatást kezdeményeztünk a társszervek adott témában történt felkészültségéről. A rendkívüli időjárási viszonyokra, valamint az árvízre történő felkészülés érdekében kezdeményeztük a HVB-k és az MVB rendkívüli ülésének összehívását, javaslatot tettünk a felkészülés érdekében végrehajtandó feladatokra. Két esetben is kezdeményeztük a határforgalom korlátozását a 7,5 tonnánál nehezebb gépjárművek tekintetében a rendkívüli hóhelyzet miatt. Ebből egy esetben a védelmi titkárság állományának távolléte miatt a dokumentációs feladatokat is elláttuk.

2013. évben kialakításra került a veszélyhelyzet-kezelési központ, ahol szükség esetén a megyei operatív törzs megfelelő körülmények között végezheti tevékenységét. A feladatellátás támogatását a szükséges technikai eszközökkel biztosítottuk, további fejlesztése jelenleg is folyamatban van. Mivel a megyei főügyeleten kívül jelenleg csak ez a helyiség alkalmas a folyamatos (szünetmentes) működésre, ezért alkalmazása esetén a megyei védelmi bizottság katasztrófa-elhárítási operatív törzse is itt működik. A védelmi titkárság három laptopot és egy nyomtatót biztosított a működéshez.

Katasztrófavédelmi megbízottak tevékenysége

Kijelölésre kerültek a katasztrófavédelmi megbízottak (továbbiakban: KVMB). Ezt az intézményt igazgatóságunk kiemelten kezeli, hiszen a KVMB-s kollégák integrált szakmai feladatellátásuk mellett kapcsolatot tartanak a társadalom különböző csoportjaival, képviselik igazgatóságunkat, magas színvonalú tevékenységükkel hozzájárulnak pozitív megítélésünkhöz. A polgári védelmi szakterületen ellátják a közbiztonsági referensek szakirányítását, közreműködnek a polgári védelmi felkészítési és felkészülési feladatokban, kapcsolatot tartanak a HVB-vel, a szakterületet érintő ellenőrzéseket hajtának végre.

Veszélyhelyzeti prognózis

Minden negyedévben a rendelkezésre álló adatok és tapasztalatok rendszerbe foglalásával, feldolgozásával és következtetések levonásával a megelőző és mentő katasztrófavédelmi tevékenység hatékonyságának növelése érdekében a megyére jellemző veszélyek priorálásával elkészítettük a negyedéves veszélyhelyzeti prognózist, amelyben a potenciális veszélyforrások meghatározását követően az azokra történő felkészülés érdekében végrehajtandó katasztrófavédelmi feladatokat meghatároztuk. Fontosnak tartjuk, hogy a prognózis ne csak öncélú legyen, hanem a védelmi igazgatásban résztvevők felkészülési tevékenységét is segítse, ezért megküldésre kerül a védelmi bizottságok részére is. A beválás vizsgálat alkalmával minden esetben értékeltük az adatokat és annak figyelembevételével intézkedtünk továbbképzésre az adott témában (földrengés téma feldolgozása a közbiztonsági referensek szaktovábbképzésén), vagy a gyakorlat megváltoztatására, több esetben azonban elmondható, hogy a meghatározott feladatok az esemény kezelésére alkalmasak voltak.

2. Felkészítések

Járási rendszer kialakítása, „az új helyi védelmi bizottságok” vezetőinek felkészítése

Újjáalakulást követően kijelölésre kerültek a HVB katasztrófavédelmi elnökhelyettesei. Intézkedtünk a felkészítésükre és kiegészítő munkaköri leírással való ellátásukra. A HVB elnökökkel kialakított kapcsolatnak megfelelően a járás közbiztonságát érintő témákban érdekérvényesítő képességünk helyi szinten is megvalósul, ezzel is biztosítva a megyei védelmi igazgatás vertikális működését.

Közbiztonsági referensek felkészítése

A közbiztonsági referensek kijelölése a jogszabályi előírásoknak megfelelően megtörtént. Igazgatóságunk a költséghatékonyság figyelembe vételével, két alkalommal három helyszínen hajtott végre felkészítést, amelyet követően 53 fő tett sikeres vizsgát. Erre a járáások kialakítása miatt jelentkező fluktuáció okán került sor. Jelenleg 55 fő közbiztonsági referens támogatja a polgármester munkáját többek között a katasztrófák elleni védekezésre való felkészülési, védekezési és helyreállítási szakmai feladatokban. Az aktuális feladatok meghatározása céljából a kirendeltséghez tartozó közbiztonsági referensek részére értekezletek, továbbképzések és idén először szaktovábbképzés került végrehajtásra, melynek során a bekövetkezett események tapasztalatai, valamint a veszélyhelyzeti prognózisban azonosított kockázatok miatt szükségessé váló feladatok kerültek feldolgozásra, ezzel is növelve az eseménykezelések hatékonyságát és a közbiztonságot. Mindezek mellett minden esetben meghívásra kerülnek a HVB ülésekre, hogy első kézből kapjanak információkat az aktuális feladatokról.

Alapvető célkitűzésünk volt, hogy minden közös hivatalban legyen minimum egy fő közbiztonsági referens a közös önkormányzati hivatalokhoz tartozó települések besorolásától függetlenül.

Polgári védelmi szervezetek felkészítése, mozgósítási gyakorlata

2012. évben megkezdjük az újonnan megalakított polgári védelmi szervezetek (4495 fő) felkészítését. Nógrád megyében minden települési polgári védelmi szervezetet alapképzésben, a parancsnoki állományt vezetői képzésben részesítettünk. Az alapképzéssel egyidőben figyelmet fordítottunk a vízkárelhárítási feladatok begyakorlására, hiszen ez jelenti a fő veszélyt megyénkben. Jelenleg az egységek szakképzése folyik, melynek keretében mozgósítási gyakorlat is végrehajtásra kerül.

Palóc Mentőcsoporthoz

2012. évben 42 fővel megalakult a Palóc Mentőcsoporthoz. Létrehozásának célja egy olyan speciális rendeltetésű önkéntes mentőcsoporthoz megalakítása volt, amely megfelelő vezetés és logisztikai biztosítás mellett alkalmas különböző mentési tevékenységek végrehajtására. A felkészülést követő 2012. október 11-12-i nemzeti minősítő gyakorlaton közepes városi kutatás és mentés, árvízi- és vízi mentés és mentőkutyás keresés szakterületekre szerzett minősítést. A mentőcsoporthoz a 2013. évi dunai árvíznél bizonyította felkészültségét, de a hétköznapiakban is sokszor kerül bevetésre. Utóbbi nagy előnye, hogy speciális esetekben önálló beavatkozásuk miatt a hivatásos tűzoltó készenléti egységek igénybevételére nincs szükség, ezzel is biztosítva vonuló képességüket.

Munkájuk eredményeként a mentőcsoporthoz három tagja a HUSZÁR mentőszervezet tagjaként részt vehetett annak kiképzésin és gyakorlatán. Megyénk mind a HUNOR, mind a HUSZÁR mentőszervezetbe delegált tagokat, akiket példaként állítottunk a teljes személyi állomány elé.

Közösségi szolgálat

A közösségi szolgálat teljesítését 6 fogadó intézményünkben biztosítjuk. A megyében működő középiskolákkal 35 együttműködési megállapodást kötöttünk. Minden hónapban legalább 5 napot jelöltünk ki fogadó intézményenként a közösségi szolgálat teljesítésére, amelyről az Igazgatóság a honlapján nyújt tájékoztatást. Jelenleg 691 középiskolás teljesíti közösségi szolgálatát megyénk hivatásos katasztrófavédelmi szerveinél.

Lakosságfelkészítési tevékenység

Lakosságfelkészítési feladatainkat minden területen végrehajtottuk. Az értékelt időszakban felkészítést tartottunk a közigazgatási vezetők (HVB elnökök és tagok, polgármesterek, jegyzők), a közbiztonsági referensek, a pedagógusok, több civil szervezet és a tanulói ifjúság részére. Nagy figyelmet fordítottunk a fogyatékkal élők (süketek és nagyothallók, értelmi fogyatékosok), hátrányos helyzetűek és idősek felkészítésére is. Kiadvány önkormányzatokhoz történő eljuttatásával és helyi tv hirdetményén keresztül tájékoztatást adtunk a hőségriadóval kapcsolatos veszélyekről és teendőkről, személyesen adtunk tájékoztatást az iskolákban a Veszélyhelyzeti Értesítési Szolgáltatás (a továbbiakban: VÉSZ) applikációjáról. Az igazgatóság honlapján az aktuális veszélyek kapcsán követendő magatartási szabályokat közzétettük.

A Nógrád Megyei Polgári Védelmi és Katasztrófavédelmi Egyesülettel közösen megrendezésre került a felmenő rendszerű katasztrófavédelmi ifjúsági verseny, ahová minden évben meghívást kapott a Szlovák Köztársaság egy általános iskolás csapata is. Csapataink részt vettek az országos versenyen, valamint a Szlovák Köztársaságban megrendezésre kerülő versenyeken is.

A bázisóvoda program 2012. évben kezdődött a salgótarjáni Körúti Tagóvodában, amellyel együttműködési megállapodást kötöttünk. A rendszeresen szervezett felkészítési programok keretében a gyermekek játékos formában sajátították el azokat az ismereteket, melyek a 3-6 éves gyermekek önvédelmi képességének minden irányú növelését szolgálják. Tevékenységünkről pozitív visszajelzéseket kaptunk az óvodapedagógusok, a gyermekek, a szülők és az önkormányzat részéről egyaránt. Programjainkat a helyi sajtó kiemelt figyelemmel kísérte.

3. Gyakorlatok

A törzsvezetési munka magasabb szintre történő fejlesztése érdekében gyakorlatokat hajtottunk végre. Az operatívörzs munkavégzésére időközben kialakított helyiség, a megújult belső szabályozó és a kialakult élethelyzetek egyaránt indokolják a törzsvezetési gyakorlatok számának növelését. Az operatív törzsekbe beosztott állomány ismeretszintjének szinten tartása, illetve a bevonható szakemberek körének bővítése érdekében törzsvezetési gyakorlatokat hajtottunk végre, amelyek különböző, aktuális események kezelésére készítették fel az érintett állományt.

Katasztrófariadó gyakorlat

2013. májusban és novemberben országos gyakorlat keretében 4 megyei média bevonásával katasztrófariadó gyakorlat került végrehajtásra. Az Országos Légiriasztási Rendszer (OLGI) alkalmazásával a kijelölt média hatékonyan és azonnal bevonható a lakosságtájékoztatási feladatokba.

Nukleáris balesetelhárítási törzsvezetési gyakorlat

2013. október 7-8-án Nemzeti Nukleárisbaleset-elhárítási Gyakorlat részeként az MVB Katasztrófavédelmi Operatív Törzse és a HVB-k törzsvezetési gyakorlatot hajtottak végre, melynek eredményeként külső szakértők bevonásával, részletesen feldolgozásra kerültek az Élelmiszerfogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónájához (ÉÓZ) kapcsolódó megyei és helyi szintű műveletirányítási és lakosságtájékoztatási feladatok.

Téli rendkívüli időjárás következményeit kezelő országos katasztrófavédelmi gyakorlat

2013. november 5-én és november 28-29-én az MVB, továbbá a HVB Katasztrófavédelmi Operatív Törzsei - országos katasztrófavédelmi gyakorlat részeként – hajtottak végre gyakorlatot. A gyakorlatnak a lakosságtájékoztatáson kívül a legfontosabb célja az volt, hogy katasztrófaveszély és veszélyhelyzet idején tömeges közúti balesethez, valamint a hó fogságában rekedt járműforgalom műszaki, egészségügyi, és személymentési, illetve lakosságvédelmi, ellátási feladatokat hajtsanak végre a bevont együttműködő szervek, emellett törzsvezetési szinten a megyei és az országos helyszíni irányító törzsek működtetése is megvalósuljon.

4. Dunai árvízi védekezés

Az árvízvédelmi munkálatokban 2013.06.04 - 06.15 között megyénkből 81 fő hivatásos állományú főtitzt, titzt, tiszthelyettes vett részt, a Palóc Mentőcsoporthoz 16 fős létszámmal, és technikai eszközeikkel kapcsolódott be a védekezésbe. A helyszíneken a hivatásos állomány ideiglenes védmű építési, védmű figyelési, illetve szivattyúzási munkálatokat hajtott végre, először 6/6 órás, majd 12/12 órás váltásban.

Palóc Mentőcsoporthoz alkalmazás

2013. június 5-10. között a Palóc Mentőcsoporthoz Komárom-Esztergom megyében végzett árvízi védekezési feladatokat, két napig Pilismaróton, négy napig pedig Esztergom városában. A mentőcsoporthoz feladata elsősorban a vízügyi szakemberek által meghatározott védekezési munkálatok helyszíni irányítása és koordinálása volt. Elsődleges feladata, egy közel négyszáz méteres gát védett oldalának hét méteres sávban történő megtisztítása volt, ezzel biztosítva a további munkálatok zavartalan elvégzését. Ezt követően kavics leterhelést kellett kiépíteni a szivárgó víz ellen. Szükségsszerűvé vált továbbá bordás megtámasztás kiépítése is. A védvonal megerősítésére huszonötezer homokzsák került elhelyezésre. Ezek mellett a mentőcsoporthoz utánfutós quadjával a védekezéshez szükséges homokzsákok szállítását hajtotta végre Esztergom különböző védekezési pontjaira. Segítséget nyújtott egy helyi kismamának, aki az áradás miatt a Duna szemközti oldalán található szlovákiai településre, Párkányra nem tudott átkelni, mivel az ott található Mária Valéria híd már lezárták a forgalom elől. A hölgy kórházba szállítását a Palóc Mentőcsoporthoz quaddal oldotta meg a lezárt útszakaszon. Feladatként jelentkezett Esztergom városán belül, a Búbánatvölgyben, a 11-es számú főút Esztergomból Visegrád irányába tartó szakaszának megvédése. Ezt az útszakaszt az áradás miatt lezárták, ott főként az üdülőterület és egy idősok otthona volt veszélyben. Háromszáz fő munkáját irányította ezen a helyszínen a mentőcsoporthoz, akik homokot szállítottak, illetve dolgozták be a töltésbe. A Duna tetőzését követően a mentőcsoporthoz váltásos műszakban a gátak folyamatos megerősítését végezte, homokzsákos védekezésre a továbbiakban már nem volt szükség. A mentőcsoporthoz több tagja részt vett szivattyúzási munkálatokban, forgalomirányításban, illetve szállítási feladatokat is végrehajtottak a szervezet quadjával, valamint biztosították az éjszakai munkavégzéshez a helyszíni megvilágítást. A Palóc mentőcsoporthoz az árvízi bevetés során a feladat végrehajtás minden eleméből kivette részét, legyen az konkrét védekezési, irányítási vagy logisztikabiztosítási feladat.

II/2. Megyei Főfelügyelőség - Iparbiztonsági szakterület

1. A szakterület célja, kialakulása

A 2012-es szervezeti átalakulást követően megalakult új iparbiztonsági szakterület folyamatosan bővülő jogszabályokkal alátámasztott hatáskörei jelentettek kihívást a területen dolgozók számára. A célunk, az értékelt időben az volt, hogy a szakterületnek megteremtjük a helyét és szerepét megyén belül is. Ennek érdekében végeztük az iparbiztonsági hatósági tevékenységet, melyek eredményessége az alábbiakban foglalható össze:

2. Veszélyes áru szállítás ellenőrzése közúton és vasúton

A veszélyes áru szállításának vasúti ellenőrzésével (RID ellenőrzés) bővült hatósági jogkör csak részben érintette Nógrád megyét. A RID szállítás jelenlegi helyzetét tekintve Nógrád megyében 2 vasútvonalat említhetünk, amelyen - eseti jelleggel - ipari szállítások történhetnek. A vizsgált időszakban 2 esetben érkezett vasúti veszélyes áruszállítást érintő bejelentések, melyek RID ellenőrzése megtörtént. A RID ellenőri gyakorlat fenntarthatósága érdekében, valamint a minimális megyei forgalomra való tekintettel igazgatóságunk - BM OKF engedélye alapján - RID ellenőrzéseket leginkább a szomszédos megyék területén hajt végre, valamint a BM OKF által koordinált RID DISASTER akciókon való részvételkor végez.

Megyénkben a veszélyes áru szállítás jellemzően közúton történik. Az ADR hatósági ellenőrzési jogkör az értékelt időszakban a területi és a helyi szervnél is megjelent. 2013. júniustól a RID területén teljes körűen, míg az ADR területén részlegesen az I. fokú hatósági jogkör átkerült a kirendeltségekre.

A veszélyes áruszállítással összefüggésben 1 esetben történt rendkívüli esemény (baleset során akkumulátorok estek le a gépjárműről), melyek vizsgálata mellett bűncselekmény (környezetkárosítás) miatt a rendőrség is nyomozott.

A közúti szállítások ellenőrzésénél figyelembe vesszük a szállítói magatartásokat, amelyekre alapozva tervezzük az ellenőrzési helyszíneket és időpontokat. Ennek szemléletében igazgatóságunk több esetben szervez a társhatóságokkal közös, 24 és 12 órás ellenőrzéseket is. 2012-ben 46, 2013-ban 38 esetben hajtottunk végre közúti ellenőrzést, amely 2012-ben 186, 2013-ban 149 veszélyes árut szállító gépjármű kontrollját jelentette. ADR telephelyi ellenőrzést 2012-ben 46, 2013-ban 38 esetben tartottunk. Az értékelt időszakban összesen 47 esetben került kiszabásra ADR-RID bírság 12,45 millió Ft összegben.

Az iparbiztonsági szakterület a veszélyes áru szállítás megyei tapasztalatai alapján, a közúti biztonság növelése érdekében - egyeztetve az érintett közúti és közlekedési hatóságokkal - 2013. évben kezdeményezte a veszélyes áruk szállítását korlátozó KRESZ táblák kihelyezését a megye közútjaira, amely több helyen meg is történt, irányítva ezzel a szállítási útvonalak megválasztását.

3. Veszélyes üzemek

Nógrád megyében a veszélyes üzemek - a korábbi időszakban - a jogszabályi hiányosságokat kihasználva, hatósági felügyelet nélkül tevékenykedtek. Gyakorlatilag egyetlen üzem sem tartozott az akkori jogszabályi küszöb besorolás alá. Az iparbiztonsági szakterületen hatályba lépő új jogszabályok alapján jelenleg 7 Súlyos Káresemény Elhárítási Terv készítésére kötelezett, kiemelten kezelendő, illetve küszöb érték alatti üzem működik az iparbiztonság hatósági felügyelete alatt. Az ipar jelenléte kevésbé jellemző megyénkben, azonban kiemelten kezeljük a felszámolásra ítélt üzemek problémakörét, mely során számos esetben tártunk fel hátrahagyott, őrizetlen veszélyes anyagokat.

2012. év végére a lefolytatott üzemazonosítási eljárások eredményeként 13 küszöbérték alatti veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem nyújtotta be üzemazonosítási adatlapját igazgatóságunkra. 2013. évben ezen üzemek közül 10 csökkentette határérték alá a veszélyes anyagok mennyiségét. Ezen felül 2013. év második felében egy új üzem nyújtott be katasztrófavédelmi engedély iránti kérelmet, továbbá 3 nyomvonalas kiemelten kezelendő üzem esetében a BM OKF valamint másik megyei igazgatóság az engedélyező hatóság.

A megye területén alsó és felső küszöbértéket elérő üzem jelenleg nem működik.

Az értékelt időszakban a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek területén 1 alkalommal történt esemény, mely során éltünk hatósági jogkörünkkel, és a társhatóságok bevonásával supervisor ellenőrzés keretében vizsgáltuk az esemény körülményeit.

A 2013. június 05-én bekövetkezett 4,3 magnitúdójú földrengés a Nógrádi Vegyipari Zrt., mint küszöb alatti üzem tolmácsi telephelyén lévő ipari kémény sérülését okozta. Az esemény kapcsán az igazgatóság az üzem tevékenységének korlátozását rendelte el a veszély elhárításáig, melynek eredményeként a közel 30 méteres kémény elbontásra került.

A megyénkben lévő valamennyi veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem időszakos iparbiztonsági ellenőrzését végrehajtottuk, az ellenőrzések során feltárt hiányosság megszüntetése érdekében minden esetben hatósági kötelezéssel éltünk.

A lakosság biztonságának érdekében a megyénkben működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek területén eddig 3 esetben került sor Súlyos Káresemény Elhárítási Terv Gyakorlat megtartására és hatóság általi ellenőrzésére.

Nógrád megye legveszélyesebb üzemében, a Nógrádi Vegyipari Zrt.-nél - az iparbiztonsági szakterület szervezésében – tartottunk átfogó gyakorlatot, melyen már az újonnan megalakult Rétsági- és Berceli Katasztrófavédelmi Őrs is részt vett. A gyakorlat során, az üzem területén található veszélyes anyagok tárolására szolgáló tartályok félstabil habbal oltó rendszerének éles üzemelése is megtörtént. A beavatkozásról oktató film készül, mely az elsődlegesen beavatkozó állomány felkészítéséhez elengedhetetlen, csakúgy, mint az Iparbiztonság által megszervezett üzemi technológiai ismereti oktatás.

4. Kritikus infrastruktúra védelme

Az igazgatóság a létfontosságú rendszerek és létesítmények védelme során 2013. évben jelentkező szakhatósági hatásköröket megfelelően gyakorolja, melynek érdekében a végrehajtó állomány folyamatos képzése valósul meg. Villamosenergia-krízis esetén az alapvető és létfontosságú fogyasztók köre 2013. évben felülvizsgálatra került, amelyek közé a stratégiai fontosságú felhasználók kerültek besorolásra. A besoroltak részére az igazgatóság összesen 59 határozatot adott ki.

Az igazgatóság, a közműszolgáltatók, a katasztrófák elleni védekezésben érintett állami szervek és karitatív szervezetek közös vezetési törzsgyakorlatot tartanak minden évben. A gyakorlat egyik célja a kritikus infrastruktúra sérülésének (út, áram-, gáz-, vízellátás zavarainak) elhárításával és a következmények felszámolásával kapcsolatos feladatok végrehajtása.

A szélsőséges időjárási viszonyok (földrengés, hóhelyzet, szélvihar) esetén történő megelőző teendőkről több esetben adtunk ki figyelemfelhívó közleményeket honlapunkon, illetve közvetlenül a veszélyes üzemek, veszélyes áru szállítók és a kritikus infrastruktúra üzemeltetők részére.

Az igazgatóságon kialakított veszélyhelyzet kezelési központban képesek vagyunk a Nógrád Katasztrófavédelmi Mobil Labor esetleges veszélyes anyagnál történő beavatkozásával kapcsolatos helyszíni kamera, valamint meteorológiai és sugárkapu adatainak közvetlen megjelenítésére is.

5. Katasztrófavédelmi Mobil Labor (KML)

A 2012-ben történt szervezeti változások az 1996-ban rendszerbe állított Veszélyhelyzeti Felderítő Csoportokat (a továbbiakban VFCS) is érintették. A Nógrád VFCS korábbi, több mint húsz éves készenléti szere már nem felelt meg a kor kihívásainak, a vegyi anyagok gyors fejlődését nem követte le, így az újabb kemikáliák beazonosítása nehézséget okozott.

2013. március 19-én kilenc megyével egyetemben, az Igazgatóság is átvette az új KML-ADR (Katasztrófavédelmi Mobil Labor - Veszélyes Szállítmány Ellenőrzés) Land Rover Defender gépjárművet, mely Katasztrófavédelmi Mobil Laborként ad készenléti szolgálatot.

A megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok közvetlen alárendeltségében működő KML alaprendeltetése a veszélyes anyagok jelenlétével, környezetbe kerülésével járó balesetek, természeti és civilizációs katasztrófák esetén a beavatkozási állomány, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében a veszélyeztetett terület felderítése, határainak megjelölése, a veszélyeztetettség felmérése, mintavételezés, meteorológiai helyzet meghatározása, fertőtlenítési feladatok, valamint a döntés-előkészítése, tervezése, szervezése.

Feladata továbbá a veszélyes áruk szállításával, valamint veszélyes üzemekkel kapcsolatos ellenőrzések végrehajtása, az azokkal kapcsolatos balesetek kivizsgálása, belső védelmi terv gyakorlatok helyszíni ellenőrzése és minősítése.

A Nógrád KML 2013. július 01-től lát el készenléti szolgálatot, heti váltással 3 fő készenléti beosztással. A KML készenléti történő állításának első főbb feladata volt az állomány kiképzésének és egyéb személyi feltételeinek megszervezése. Végeredményként összesen 11 fő rendelkezik megfelelő végzettséggel és orvosi alkalmassággal a KML szolgálat ellátásához, melyet a fő beosztásuk mellett látnak el. Kiemelt feladatként kezeljük az állomány továbbképzését, gyakorlati tapasztalatainak növelését, a készség szintű beavatkozások végrehajtása érdekében, mellyel kapcsolatban elméleti és gyakorlati oktatások megtartását havi rendszerességgel tervezzük.

A szolgálatba állást követően 7 esetben vonult káresethez, 2 esetben láttuk el ideiglenesen a Főváros védelmét, valamint 15 alkalommal a Heves megye Mátra KML-t helyettesítettük.

6. Új hatósági jogkör, hulladékszállítás

Az egyes közszolgáltatások ellátásáról és az ezzel összefüggő törvénymódosításokról szóló törvény, valamint a nem rendszeres hulladékszállítás szabályairól és az ennek során eljáró állami szervek kijelöléséről szóló kormányrendelet felhatalmazása alapján, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás akadályozása esetén ideiglenes közszolgáltatót jelöl ki az igazgatóság. A jogszabályi előírások zökkenőmentes végrehajtása érdekében az igazgatóság kezdeményezésére megalakult az MVB titkárság, a Népegészségügy és az igazgatóság szakembereinek részvételével a Hulladék Munkacsoport. Hulladékgazdálkodással kapcsolatban 2013. évben 4 esetben tartottunk személyes tájékoztatót az önkormányzatok, 1 esetben pedig a szállítók részére. A Hulladék Munkacsoportok által végzett munkának köszönhetően jelenleg csak három településen van ideiglenes kijelölés (Borsosberény, Jobbágyi, Szarvasgede), ahol a közszolgáltatási tevékenységet az igazgatóság kirendeltségei havi rendszerességgel ellenőrzik.

A Nógrád megyét érintő háttér sugárzások értékelésével kapcsolatban havi rendszerességgel készítettünk tájékoztatókat az MVB részére. Az értékelt időben 2 esetben vettünk részt Nukleáris Munkacsoportot érintő gyakorlaton.

II/3. Megyei Főfelügyelőség - Tűzoltósági szakterület

1. Nógrád megye tűzvédelme

Az igazgatóság illetékességi területén két Katasztrófavédelmi Kirendeltség (Salgótarján, Balassagyarmat székhellyel) működik, három hivatásos tűzoltó-parancsnokság (továbbiakban HTP), (Balassagyarmat, Salgótarján és Pásztó székhellyel), valamint két katasztrófavédelmi őrs (továbbiakban KvŐ), (Rétság, Bercel) és összesen tizenkilenc önkéntes tűzoltó egyesület látja el a tűzoltási és műszaki mentési feladatokat.

Pásztó Város Önkormányzati Tűzoltósága (továbbiakban: ÖTP) 2013. január 1-től hivatásos tűzoltó-parancsnoksággá alakult át, évközben kettő katasztrófavédelmi őrs - 2013. július 1-én a Rétsági KvŐ, 2013. október 1-én a Berceli KvŐ - kezdte meg szakmai tevékenységét. A végrehajtott szervezeti átalakítások és fejlesztések eredményeként az érintett területeken jelentős mértékben javult a lakosság tűzbiztonsága, mivel az elsőként beavatkozó tűzoltó erő- és eszköz közelebb került a hivatásos beavatkozó készenléti egységek működési területének legtávolabbi pontjaihoz is, ezáltal a maximális vonulási idők 20 perc alá csökkenhettek.

Kiemelt feladatként tekintettük az új állomány felkészítését, a helyismereteinek valamint a helyi specialitásokkal (veszélyes üzem, veszélyes áru szállítás) kapcsolatos képzettségeiknek a bővítését.

2. Önkéntes tűzoltó egyesületek (ÖTE)

A tűzoltásra és/vagy műszaki mentésre igénybe vehető ÖTE-k száma folyamatosan növekszik. 2012-ben 13 ÖTE-vel kötöttek II-es, illetve III. kategóriájú együttműködési megállapodást a megye hivatásos tűzoltó-parancsnokságai, amely 2013-ban már 16-ra növekedett és valamennyi II-es kategóriás lett. Jelenleg 21 aktív tűzoltó egyesületünk van, amelyből 19 már rendelkezik II. kategóriás együttműködési megállapodással. Egy ÖTE jelezte, hogy ebben az évben szeretné az I-es kategóriás minősítést elérni, amihez igazgatóságunk és a területileg illetékes helyi szervezeti egységeink minden segítséget megadnak. Az ÖTE-k 2012. évben 34 esetben, 2013. évben 22 esetben vettek részt a káreset felszámolásban.

3. Tűzoltás Műszaki mentés

2013-ban megyénkben összesen 1049 esemény történt, ebből 389 műszaki mentés és 491 tüzeset volt (a fennmaradó 169 jelzés téves, szándékosan megtévesztő volt). A műveletirányításhoz érkezett összes bejelentés 2012. évhez képest 43,05 %-kal kevesebb riasztást jelentett. A tüzesetek száma 54,89 %-kal, a műszaki mentések száma pedig, 5,44 %-kal csökkent 2012. évhez képest.

Az elmúlt öt évet vizsgálva (2009-2013. év között) a tüzesetek vonatkozásában a 2012-es esztendő (1409 esemény) hozott kiugró értékeket. Ennek oka a 2012-es év rendkívül száraz időjárása volt. A tárgy év vizsgált időszakában az időjárási körülmények mellett a hatékony megelőző és lakosság tájékoztató tevékenység is hozzájárult az öt év vonatkozásában rendkívül alacsonynak mondható eseményszámhoz, illetve tüzesethez.

2012-ben műszaki mentések alkalmával összesen 48 sérült személyen segítettek a tűzoltók és 3 elhunyt esetben avatkoztak be. Tüzeset következtében 18 fő civil személy sérült meg és 6 hunyt el.

2013-ban műszaki mentések alkalmával összesen 41 sérült személyen segítettek a tűzoltók és 17 elhunyt esetében avatkoztak be. Tűzeset következtében 11 civil személy sérült meg, és 6 hunyt el.

4. Tűzmegeelőzési Bizottság

2013. január 31-én megalakult a Nógrád Megyei Tűzmegeelőzési Bizottság (továbbiakban: NMTB). Az elvégzett legfontosabb feladatai voltak, a szabadtéri vegetáció tüzek megeelőzésére folytatott lakossági és mező-, erdőgazdálkodók részére figyelem felhívó kampány (spotfilmek a regionális és helyi TV-ben, plakátok, óvodai foglalkoztató, stb.) megszervezése és koordinálása, a szén-monoxid mérgezés megeelőzése érdekében indított akció keretében CO érzékelők adományozása köz- és oktatási intézmények részére, figyelemkeltő tájékoztatók közzététele (plakátok, média). Megyei szinten összesen tizenöt kiemelt rendezvény keretében került sor a területi tűzmegeelőzési bizottság tevékenységének bemutatására. Az NMTB támogatásával az igazgatóság, a Nógrád Megyei Tűzoltó Szövetség és a Salgótarjáni Önkéntes Egyesület közös szervezésében kerül megrendezésre minden évben a tűzoltó gyerektábor, ahol a tűzmegeelőzés kiemelt szerepet kap.

5. Megyei főügyeleti és műveletirányítási tevékenység

A megyei főügyeleti osztályon szolgálatot teljesítő állomány 24/48 órás, váltásos rendszerben végzi tevékenységét. 2012. évben az ügyeleti és riasztási rendszer átalakításra került. 2013. évben az új rendszer továbbfejlesztése, hatékonyságának növelése volt a cél. Az ügyeleti tevékenység elősegítésére biztosított központi szoftverek fejlesztése (PAJZS, KAP, HADAR) folyamatos. A papíralapú adatrögzítésről áttértünk az elektronikus adatfelvitelre, mely a riasztást, az elemzést és a további hatósági tevékenységet nagymértékben elősegíti. A térinformatikai alkalmazások segítségével átlátható módon lehet kezelni akár az egész megyét érintő káreseményeket is.

A riasztási rendszer központosításával, a műveletirányítási ügyelet létrehozásával a beavatkozások költséghatékonyasága javult azonos riasztási idő mellett. A káresemények felszámolása során az indokolatlan túlriasztások jelentősen csökkentek. A műveletirányítási ügyelet felkészült a Tevékenység Irányító Központban történő feladatvégzésre.

A műveletirányítással párhuzamosan megyénkben is megalakult a Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat (a továbbiakban KMSZ), és 2012. áprilisától 6 fővel teljesít 24/48 órás készenléti szolgálatot. A KMSZ fő feladata a magasabb szintű káresemények irányítása. A káresemény helyszínén a beavatkozó állomány biztonságosabb beavatkozását felügyeli és ellenőrzi. A KMSZ gépjárművünk egy új Skoda Yeti típusú, megkülönböztetett jelzéssel ellátott összkerék-meghajtású személygépkocsi. A szolgálat elhelyezése az Igazgatóság épületében valósult meg.

II/4. Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály

1. Igazgatóság hatósági tevékenységének főbb adatai

Kéményseprő ipari közszolgáltatás hatósági felügyelete

Az igazgatóság illetékességi területén egy közszolgáltató – Magyar Kémény Kft. - lát el szolgáltatási feladatot. A Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság K2/14/2013 számon nyilvántartásba vette a 7400 Kaposvár, Petőfi tér 1. szám alatti székhelyű Magyar Kémény Kft-t. A hatósági ellenőrzés mellett az egységes jogértelmezés érdekében a közszolgáltatóval és a vele szerződött önkormányzattal rendszeres kapcsolatban vagyunk. A kéményseprő-ipari közszolgáltatók felügyeleti hatáskörével kapcsolatosan megyei szinten számos továbbképzést és felkészítést szerveztünk. A kéménytűzek és szén-monoxid szivárgások esetében hatósági eljárást kezdeményeztünk, melynek során vizsgáltuk a kémények felülvizsgálatának meglétét, műszaki állapotát, a közszolgáltató és a használó felelősségét. 2013. évben egy esetben hatósági felhívással éltünk a közszolgáltató felé, mert az égéstermék-elvezető állapotának időszakos ellenőrzése, tisztítása, műszaki felülvizsgálata meghíúsult, és erről a közszolgáltató nem értesítette a tűzvédelmi hatóságot. 2012-ben összesen 49, 2013-ban 43 esetben történt kéménytűz. A szén-monoxid szivárgások kapcsán 2012-ben 1, 2013-ban 10 esetben történt mérgezés. A szénmonoxid-mérgezések hatékony megelőzése érdekében összesen 54 szénmonoxid-érzékelőt osztottunk ki. A rezsisökkentéssel, valamint a közszolgáltatói szerződések jogszabályokban foglaltak teljesülését megvizsgáltuk.

Másodfokú hatósági eljárások

A jogorvoslati ügyek száma hatósági eljárásban 2012-ben és 2013-ban is 6-6 db míg szakhatósági eljárásban 2012-ben 5 db, (ezen eljárások esetében fővárosi ügyekben a felügyeleti szerv kijelölése alapján jártunk el), 2013-ban 1 db volt. A másodfokú eljárások során feltárt hibákból tartott módszeres felkészítésekkel a jogszerűség és szakmaiság jelentős fejlődését tapasztaltuk, amelynek hatására lecsökkent a másodfokú eljárások során az elsőfokú döntések megsemmisítésének száma.

Szolgáltatásfelügyelet

Az igazgatóság folyamatosan ellátta és ellátja a tűzvédelmi oktatásszervezők és szakvizsgáztatók szolgáltatási tevékenységéből fakadó hatósági feladatait. A bejelentés köteles szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos folyamatosan aktualizált, naprakész, közhiteles nyilvántartásokkal rendelkezünk. Tűzvédelmi szakvizsgáztatással kapcsolatosan 2012. évben 34, 2013. évben 47 bejelentés érkezett, melyekkel kapcsolatban rendszeresen hatósági ellenőrzéseket tartottunk. A tűzvédelmi szakvizsgák és oktatásszervezők ellenőrzése során nem tapasztaltunk szabálytalanságot, szakvizsga bizonyítvány érvénytelenítésére nem kellett intézkedni.

2. Igazgatóság szakhatósági tevékenysége

A 132/2013. (V. 9.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése és 1. melléklete alapján a Heves megye területén megvalósuló nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokká nyilvánított integrált kormányzati ügyfélszolgálatok (kormányablakok) esetén igazgatóságunk 2013. évben nyolc építési engedélyezési eljárásban járt el, melyek esetében az eljárások hozzájáruló szakhatósági állásfoglalás kiadásával zárultak le. Ezen épületek használatbavételi eljárásával kapcsolatban eddig egy esetben érkezett igazgatóságunkhoz megkeresés. A kiemelt beruházások hatósági eljárása a gördülékenység, rugalmasság és a beruházói igények figyelembe vételével, a jogszabályi és műszaki előírások, valamint a központi szabályzók maradéktalan betartásával történt.

Az igazgatóság szakhatósági területét ezen túlmenően a településrendezési és a pirotechnikai tevékenységgel kapcsolatos engedélyezési eljárások jellemzik. Az igazgatóság közösen a rendőrhatalósággal rendszeresen ellenőrzi az engedélyezett pirotechnikai termékek év végi átmeneti tárolását és forgalmazását, illetőleg a pirotechnikai felhasználásokat. Pirotechnikai termékek felhasználásának ellenőrzését 2012-ben 11; 2013. évben 3 esetben folytattunk le helyszíni szemlével egybekötött szakhatósági eljárásban. Pirotechnikai termékek év végi forgalmazásával és tárolásával kapcsolatosan 2012-ben 4, 2013-ban 5 esetben hajtottunk végre ellenőrzést. Az év végi forgalmazások ellenőrzését követően eljárást nem kezdeményeztünk.

Településrendezési tervekkel kapcsolatosan 2012-ben 25; 2013-ban összesen 23 esetben jártunk el.

3. A kirendeltségek integrált hatósági tevékenysége, katasztrófavédelmi hatósági osztályának kiemelt feladatai

Tűzvizsgálati eljárás

A tűzvizsgálatok helyszíni szemléjét a tűzoltósági felügyelők vagy a KMSZ tűzvizsgálói képesítéssel rendelkező tagjai végzik. A Kirendeltségek hatósági osztályán tűzvizsgálói képesítéssel rendelkező személyek foglalkoztatása biztosított. A helyszíni szemle eredményes lefolytatásához a személyi és tárgyi feltételek a KMSZ vonatkozásában biztosítottak.

A tűzvizsgálati eljárások száma az elmúlt évekhez képest csökkent, 2012-ben a tűzvizsgálat a területi szerv hatáskörébe tartozott, ekkor 28 eljárás került megindításra. A hatáskörök változását követően 2013-ban a kirendeltségek 19 esetben indítottak eljárást.

Kirendeltségek tűzvédelmi hatósági és szakhatósági tevékenysége

2012. évben az Igazgatóság helyi szervei 631 szakhatósági és 744 hatósági ügyben jártak el, 402 hatósági ellenőrzést hajtottak végre, 107 esetben hívták fel a feltárt hiányosságra az ügyfél figyelmét, és kötelezték azok megszüntetésére, továbbá 12 esetben adtak kötelező határozatot, valamint 34 esetben tűzvédelmi bírságot szabtak ki.

2013. évben az Igazgatóság helyi szervei 301 szakhatósági és 1154 hatósági ügyben jártak el, 531 hatósági ellenőrzést hajtottak végre, 160 esetben hívták fel a feltárt hiányosságra az ügyfél figyelmét, és kötelezték azok megszüntetésére, továbbá 62 esetben adtak kötelező határozatot, valamint 47 esetben tűzvédelmi bírságot szabtak ki.

Középmagas lakóépületek tűzvédelmi ellenőrzése

Nógrád megyében a Salgótarjáni Katasztrófavédelmi Kirendeltség illetékességi területén egy magas lakóépület és 64 középmagas lakóépület található. A kirendeltség ezen épületek ellenőrzésére kiemelt hangsúlyt fektet, utoljára 2013. évben hajtották végre ezek teljes körű ellenőrzését.

Szabadtéri tüzek megelőzése

Nógrád megye területének több mint 40%-át erdők borítják. A megelőző tevékenység egyik súlyponti feladata a szabadtéri tüzek megelőzése. Folyó év tavaszán – mely ellentétben a tavalyi igen csapadékos évvel átlagos időjárásúnak volt mondható – sikerült lényegesen leszorítani a szabadtéri tüzesetek számát. Ezen megelőző tevékenységet a következő hármas tagozódás jellemezte, jellemzi:

- Nem hatósági jellegű tájékoztató és figyelem felhívó tevékenység;
- Megelőző jellegű hatósági ellenőrzések – kockázati helyszínek előzetes felmérése és ellenőrzése, az országosan elrendelt DISASTER ellenőrzések végrehajtása. Ez utóbbi akciókban összesen 85 helyszínen hajtottunk végre ellenőrzéseket, mely során 76 hiányosság került megállapításra.

- Szabadtéri tüzeseteket követő hatósági ellenőrzések a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról szóló 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet előírásainak érvényesítése érdekében.

4. Új hatósági jogkörök

Az iparbiztonságot érintő hatósági jogkör, a veszélyes ipari üzemekkel kapcsolatos hatósági, engedélyezési, felügyeleti, ellenőrzési feladatok mellett bővült, a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló jogszabályban rögzített feladatokkal, amely szakhatósági és hatósági feladatokat is telepít a katasztrófavédelem területi és helyi szerveire egyaránt.

III. EGYÉB VÉGREHAJTOTT FELADATOK

Gazdálkodás

Az Igazgatóság életében a 2013. év a „bővülés” éve volt. Fő feladatként jelentkezett 2013. január 1-jével a Pásztói Hivatásos Tűzoltó-paracsnokság, július 1-jével a Rétsági KvŐ, majd október 1-jével a Berceli KvŐ működésének beindítása, a működés egységes szabályozása, a tűzvédelem technikai hátterének biztonságos üzemeltetése, fenntartása, karbantartása a gazdaságossági szempontok figyelembe vétele mellett.

Az új HTP és KvŐ-k kialakítása az ingatlangazdálkodás szempontjából önkormányzati finanszírozásból valósult meg, Pásztó és Rétság tekintetében egy meglévő önkormányzati ingatlannal, Bercel tekintetében pedig zöldmezős beruházás keretében egy új laktanyával. A három új laktanyában kialakításra került a működéshez szükséges informatikai és távközlési rendszer. A célkitűzések megvalósítása során végrehajtott fő gazdálkodási feladatok, az őrök indulásához szükséges, elhelyezésül szolgáló ingatlanok, eszközök, gépjárművek és személyi védőfelszerelések rendszerbeállítása gördülékenyen megtörtént. Ingatlangazdálkodás keretében az állagmegóvason túl a BM OKF segítségével 2013. év végén a balassagyarmati laktanya felújítására közbeszerzési eljárás lett kiírva. A munkálatok várhatóan 2014. év őszén fejeződnek be.

Az igazgatóság és helyi szervei 19 készenléti és 21 ügyintézői gépjárművel, valamint 1 motorcsónakkal rendelkeznek. Gépjárműparkunk készenléti szereit 2012-ben egy új Renault Aquarius 7000 típusú vízszállító gépjárművel, 2013-ban egy Land Rover típusú KML-ADR, egy Renault Aquadux típusú gépjárműfecskendővel, egy Mercedes-Benz 4000, illetve egy Mercedes-Benz 2000 típusú gépjárműfecskendővel, és egy összkerék-meghajtású Skoda Yeti gépjárművel gyarapodtak.

A szakfelszerelések, védőeszközök tekintetében az időszakos ellenőrzés, és az egyéni védőeszközök időszakos felülvizsgálata ütemezetten történik a BM HEROS Zrt-nél, illetve az akkreditált szolgáltatóval. A tűzoltó létrák, mentőkötelek és mászóövek időszakos revíziója, a tömlők nyomáspróbája saját hatáskörben kerül végrehajtásra. Az egyéni védőeszközzel történő ellátás 2013. évben jelentős mértékben javult, saját beszerzés mellett központi ellátású készletekből is részesült az igazgatóság. Összesen 17 db tűzoltó védősisak, 98 db tűzoltó hővédő kámsza, 48 pár tűzoltó védőcsizma, 33 db tűzoltó mászóöv, 73 pár tűzoltó védőkesztyű, 48 öltöny bevetési védőruha, illetve 77 öltöny R 13-as bevetési védőruha, 84 db Heros Smart típusú védősisak bevételezése történt meg.

Kiemelt feladatként jelentkezett a közfoglalkoztatási programban való részvétel, a 2013. március 1-jével indult közfoglalkoztatási program 18 fővel, adminisztrációs, takarítási, karbantartási feladatok elvégzésére, majd 2013. november 1-jével indult el a téli közfoglalkoztatás 29 fővel. Értékteremtő munkájuk által szépülnek Igazgatóságunk ingatlanjai.

2013-ban a BM OKF támogatásával komoly informatikai és távközlési fejlesztést hajtottunk végre. A megyei műveletirányítási rendszer személyi, elhelyezési feltételei mellett kiépült a szükséges informatikai támogatás. A BM OKF Informatikai Főosztály saját fejlesztésű PAJZS és DÖMI elnevezésű, térinformatikai alapokra helyezett döntéstámogatási alkalmazásainak rendszerbe állítása megtörtént. Új informatikai eszközök kerültek a megyei tevékenységirányítási központba, a hivatásos tűzoltó-parancsnokságok ügyeleteire. A Műveletirányító Tervadatlapokhoz szükséges térképi objektumok feltöltésre kerültek (tűzcsapok, TMMT-vel rendelkező létesítmények).

A 2010. évtől működő Döntéstámogatási Rendszer célja egy - a katasztrófa elhárításban résztvevők számára - elérhető adatbázis létrehozása, amely segíti rendkívüli helyzetekben a lakosság védelmével kapcsolatos feladatok végrehajtását. A rendszerhez valamennyi önkormányzat rendelkezik hozzáféréssel.

Humán

A humán szakterület egyik fő feladata volt, a szervezeti átalakításból adódó humánerőforrás átcsoportosítása az új szervezeti feladatoknak megfelelően, az ehhez szükséges iskolai végzettségek felmérése, valamint a beiskolázások megtervezése. Jelenleg a rendszeresített státuszok száma a következő: 106 tiszt, 210 tiszthelyettes, és 10 közalkalmazott. A vizsgált időszakban 105 fő szerelt fel az Igazgatóság állományába, és 31 fő szerelt le, illetve került áthelyezésre. Az örsprogram indításával kapcsolatos tiszthelyettesi létszám feltöltése egyrészt más megyékből történő áthelyezéssel, másrészt a Tűzoltó II. moduláris rész-szakképesítés megszerzésére beiskolázott állomány kinevezésével történt. A tűzoltó moduláris képzésben vett részt először 18, majd 23 fő, akik 2013. december 1-jével kerültek az igazgatóság állományába. Ez jelentős létszámnövekedést eredményezett szervezetünkönél. 2014. január 1-jétől 295 fő lett igazgatóságunk személyi állományának létszáma.

A munkavédelem területén nagy hangsúlyt fektetett az igazgatóság a személyi állomány folyamatos oktatására, az egyéni védőeszközök, védőfelszerelések megfelelőségére. A megelőző tevékenységnek köszönhetően mindösszesen 6 munkahelyi baleset fordult elő a 2013-as évben.

A humán tevékenységen belül kiemelt szerepet kapott az állományról való gondoskodás erősítése. Eredményesen megrendezésre került a Katasztrófavédelmi Ifjúsági verseny, helyi szinten 10 csapat mérte össze tudását. Az igazgatóság folyamatosan képviseltette magát a fiatalság körében népszerű tájékoztatói lehetőségeken, középiskolai intézmények nyílt napjain.

2012-ben igazgatóságunk szervezte az Országos Katasztrófavédelmi Terepfutó Bajnokságot, majd 2013-ban az Országos Belügyi Terepfutó Bajnokság házigazdái lettünk. Állományunk tagjai atlétika, úszás, labdarúgás és erőemelés sportágakban mérették meg magukat. A sporttevékenységre, valamint a sportbalesetek megelőzésére különösen nagy hangsúlyt fektetünk, ezért az idei évtől a sporttisztai feladatokat testnevelő tanári, valamint sportszervezői végzettséggel rendelkező munkatárs végzi.

Ellenőrzési tevékenység

Az igazgatóság ellenőrzési tevékenységét a mindenkor hatályos szabályozókban foglaltak alapján végezte. Az ellenőrzések kockázatelemzéssel alátámasztott éves belső ellenőrzési terv alapján, féléves munka és ellenőrzési terv szerint kerültek végrehajtásra, melyek havi tervekben kerültek pontosításra. Az ellenőrzések lefolytatásában résztvevők az Ellenőrzési és Felügyeleti Szabályzatban foglalt személyi követelményeknek megfeleltek. Az ellenőrzések végrehajtásának technikai feltételei, továbbá a szükséges okmányok, hatályos belső szabályozók rendelkezésre álltak.

Az állomány munkájának reális értékelése valósul meg az átalakított belső ellenőrzési és felügyeleti rendszer működtetésével, mely során megvalósul a szervezeti függetlenség egyik fontos eleme, az ellenőrzési szolgálat vezetője funkcionálisan az első számú vezetőnek tartozik beszámolási kötelezettséggel.

Az ellenőrzések segítő jellegének érvényesítése során kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a belső normákban foglalt szabályokat a területi és helyi szerveknél egységesen alkalmazzák.

Hivatal

A határidős jelentéseket határidőre elkészítjük, a féléves vezetői munkaterveinkben foglaltakat végrehajtottuk. A vezetői beszámoltatásokat, referádákat megtartjuk, a havi naptári és ellenőrzési tervben foglaltak alapján a vezetők koordinálják az alárendelt szervezetek munkáját.

A társszervekkel, közigazgatási, karitatív és civil szervezetekkel szoros együttműködésre törekszünk. A jelentett időszakban 31 új együttműködési megállapodást és megállapodás módosítást készítettünk, a már meglévőket folyamatosan felülvizsgáljuk. A közös munkánk színvonalát mutatják a társszervekkel, önkéntes mentőszervezetekkel közösen tartott gyakorlatok, rendezvények. A megyei, járási kormányhivatalokkal, megyei és települési önkormányzatokkal a kapcsolatunk jó.

Adatvédelem, ügyfélszolgálat

Elkészítettük az általános, különös és egyedi közzétételi listát. Az általános közzétételi listát folyamatosan frissítjük, és feltöltöttük a közadattárba a szükséges regisztrációt követően.

Az ügyfélszolgálat a Hivatal alárendeltségében működik. Kialakítottuk az ügyfélszolgálat rendjét, amellyel kapcsolatban minden adatot közzétettünk honlapunk közérdekű adatok adatbázisán. A közérdekű panaszok és bejelentések kezelését a szakterületek bevonásával végezzük. 2012-ben 22 közérdekű bejelentés, és négy panasz, 2013-ban 33 közérdekű bejelentés, és 1 panasz érkezett.

Nemzetközi kapcsolatok

A szlovák katasztrófavédelmi területet képviselő szervezettel gördülékeny szakmai kapcsolatot építettünk ki. Az együttműködés keretében számos alkalommal hívtuk meg a szlovák felet szakmai rendezvényeinkre, valamint kaptunk viszont meghívást a Szlovák Köztársaságba. A kialakult együttműködésnek köszönhetően a Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója, a Szlovákiai Országos Tűzoltó Főigazgatótól címerpajzsot vehetett át.

Az együttműködés keretében részt vettünk 2013. május 2-3-án a Szlovák Köztársaság Belügyminisztériuma és Kulturális Minisztériuma védnökségével, Trenčsénben megrendezésre kerülő FIRECO kiállítás és nemzetközi konferencián, ahol az igazgatóság tűzoltósági főfelügyelője „*Kulturális örökségek tűzoltási gyakorlata Magyarországon*” címmel tartott előadást.

Sajtó, kommunikáció

A megyei médiával az elmúlt közel egy év alatt problémamentes, kétoldalú kommunikációt és együttműködést sikerült kialakítani. Nógrád megyében tizenhat olyan szerkesztőséggel tartunk esetenként napi szintű kapcsolatot, akik közleményeinket, tájékoztatásainkat, sajtótájékoztatónkat továbbítják a lakosság felé. Az e-mail-ben vagy telefonon kapott információkon túlmenően a VESZ révén is tájékozódhatnak a megyében történt káreseményekről, de különböző rendezvényeinken az állampolgároktól is kapunk visszajelzést az alkalmazás hasznosságáról. Az országos médiumokat több helyi televízió is tudósítja, az MTVA, a TV2, az RTL Klub, a Hír Tv és az ATV stábjai jelen van Nógrád megyében, a kapcsolat velük is napi szintű. Az együttműködés erősítése érdekében három szerkesztőséggel – a Salgótarjáni Városi Televízió, a Rádió Focus, a Nógrád Megyei Hírlap – kötött megállapodást az igazgatóság, ebben vállalták, hogy a kiemelt jelentőségű eseményekről minden esetben tudósítást készítenek.

Az igazgatóság sajtómegjelenéseinek folyamatos emelkedést mutat, a megyei médiumok ma már nem csak a káresetekkel vagy a megelőzéssel kapcsolatos híreinket, hanem például képzésekkel, gyakorlatokkal, fejlesztésekkel kapcsolatos írásainkat is átvesszik. Ez elősegíti, hogy a lakosság jobban megismerje a katasztrófavédelem tevékenységét, ami nagyban erősíti a szervezet elismertségét és megbecsültségét. Igazgatóságunk honlapján minden fontos eseményről hírt adunk, a legtöbb esetben fotók is társulnak az írásokhoz. A honlap látogatottsága eseményfüggő, napi 150 és 2000 látogató között van, a megyénkben történt események függvényében.

Veszélyhelyzeti Értesítési Szolgáltatás (VESZ)

Okostelefonokra és táblagépekre készített országosan bárki által ingyenesen elérhető alkalmazást a BM OKF. Az alkalmazás segítségével, az okostelefonnal rendelkezők azonnal tájékozódhatnak a lakóhelyük, vagy az úti céljuk által érintett területek, figyelt útvonalak, megyék, vagy akár az egész ország aktuális helyzetéről, a kiadott figyelmeztető és riasztási jelzésekről. A rendszer által küldött jelzések között a megyékre lebontott meteorológiai értesítések éppúgy megtalálhatóak, mint a tűzoltói beavatkozások, tűzesetek, műszaki mentések, illetve a közlekedési információk. Az üzenetek többsége javaslatot is tartalmaz az adott szituációval kapcsolatban

